

In dit verband lijkt het niet ondienstig te bedenken dat ook de tien-duizenden Nederlanders, die jaarlijks als emigranten hun Vaderland verlaten, het verwerven van de nationaliteit van het nieuwe land hunner vestiging beogen en dat zulks door een ieder als een natuurlijke ontwikkeling wordt aanvaard.

Aan de Indo-Europese Nederlanders, die terugschrikken voor de draagwijdte van de beslissing om voor het Indonesische staatsburgerschap te opteren zou ik willen voorhouden, dat zij met het nemen van die beslissing welke hun na rijp beraad de juiste lijkt, ook tegenover het nageslacht verantwoord zijn.

Zij die Nederland voldoende kennen om te weten, dat zij zich daar thuis zullen voelen en desnodig in staat zullen zijn om zich in Nederland een redelijk bestaan te verwerven, ondanks de scherpe en nog voortdurend toenemende concurrentie op de arbeidsmarkt van een overbevolkt land met gespecialiseerde werkkrachten op ieder gebied, zullen naar mijn mening aan hun Nederlandse nationaliteit kunnen vasthouden.

Daartegenover ben ik er van overtuigd dat de Indische Nederlander, die gevoelt in feite geheel op Indonesië en de hier te lande heersende arbeidsverhoudingen te zijn ingesteld, zowel voor zichzelf als voor zijn kinderen verstandig doet het oog niet te zeer op Nederland en het Nederlanderschap gericht te houden.

Hij zal immers, hoewel in feite in Indonesië thuisbehorend, als Nederlander in dit land te kampen hebben met de moeilijkheden, die nu eenmaal overal ter wereld aan het vreemdelingschap eigen zijn.

Zo zou niet-aanvaarding van het Indonesische staatsburgerschap door hen, die Indonesië toch als hun eigenlijke vaderland beschouwen, kunnen leiden tot verkleining van de arbeidsmogelijkheden en dus tot verzwaring van de strijd om het bestaan voor een deel van de Indo-Europese groep. Dit is een ernstige consequentie, die men in het besef van zijn verantwoordelijkheid tegenover zichzelf zowel als tegenover zijn nakomelingschap moeilijk zal kunnen aanvaarden. Is het leven in verarming hier te lande voor een tot nu toe redelijk welvarende groep reeds een pijnlijk vooruitzicht, overbrenging naar Nederland, waar - zoals ik reeds zeide - de kansen nog geringer en bovendien het klimaat en de levensomstandigheden geheel anders zijn, zou de toestand nog slechts verergeren.

Dat de moeilijkheden voor deze groep in Nederland geenszins denkbeeldig zijn is in de praktijk reeds duidelijk gebleken. Een groot aantal van de Indische Nederlanders die veelal gebruik makend van een recht op vrije overtocht, intussen reeds naar Nederland zijn vertrokken, verkeert daar, ondanks de relatief gunstige sociale voorzieningen, in ernstige moeilijkheden.

De Nederlandse Regering slaat deze ontwikkeling met bezorgdheid gade, en heeft zich afgevraagd in hoeverre Zij harerzijds een meer natuurlijke oplossing van dit moeilijke vraagstuk zou kunnen bevorderen.

Ten aanzien van de overheidsdienaren heeft Zij daartoe reeds een belangrijke bijdrage geleverd door de indiening van een wetsontwerp tot wijziging van de Garantiewet.

Dit ontwerp, hetwelk niet alleen blijvende vestiging in Indonesië van hen, die van Rijkswege inkomsten genieten uit hoofde van de Garantiewet, mogelijk maakt, maar ook garanties handhaaft voor hen, die het warga-negaraschap aanvaarden, heeft inmiddels de Tweede Kamer reeds gepasseerd.

Nu de datum van 27 December 1951 nadert achtte ik het nuttig mijn visie op dit moeilijke probleem weer te geven, waarbij ik mij overigens volkomen realiseer dat het vraagstuk nog vele andere belangrijke facetten heeft.

Ik zie de nationaliteitskeuze als een zuiver persoonlijke aangelegenheid, doch ik zou een ieder, die thans voor deze moeilijke keuze staat, toch op het hart willen drukken zich niet te zeer te laten leiden door sentimenten en impulsen, maar veeleer door verstand en verantwoordelijkheidsgevoel.

Djakarta, 7 December 1951.